

Nr 268.

Av herrar **Frändén** och **Anderson, Erik**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kommunalstyrelse på landet m. m.

Kungl. Maj:ts proposition nr 99 med förslag till lag om kommunalstyrelse på landet m. m. bibehåller beträffande val till kommunalfullmäktige, kommunalnämnd o. s. v. nu gällande valbarhetsbestämmelser. Det grundläggande stadgandet härom ingår i kap. 2, § 5, som handlar om val av ordförande och vice ordförande i kommunalstämma, och däri givna bestämmelser äro på grund av hänvisning tillämpliga även beträffande kommunalfullmäktige samt ledamöter och suppleanter i kommunalnämnd. I förslaget till lag om kommunalstyrelse i stad återfinnes motsvarande stadgande i kap. 2, § 4, som avser val av stadsfullmäktige. I intetdera lagrummet uppställas andra valbarhetskvalifikationer än att vederbörande skall vara röstberättigad, boende inom kommunen eller staden, hava uppnått 25 års ålder och icke vara frändömd rätten att utöva allmän befattning eller förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan. Då för röst rätt i kommunen icke kräves fullgjord skatteplikt under mer än ett år av de sistförflutna tre, följer härav, att hinder icke möter att till kommunalfullmäktig, ledamot av kommunalnämnd eller stadsfullmäktig utse en person, vilken icke fullgjort honom åliggande skattskyldighet till kommunen, allenast han icke häftar för oguldna utskylder under mer än två av de tre sistförflutna åren. Uppfyllandet av ett minimum av medborgerliga förpliktelser kvalificerar med andra ord för innehav av de mest krävande och ansvarsfulla kommunala förtroendeuppdrag.

Inom vida kretsar av vårt folk, synnerligast på landsbygden, anses alltjämt att medborgerliga rättigheter skola vila på fullgjorda medborgerliga skyldigheter. Redan det, att en person äger utöva rösträtt i kommunen utan att behöva betala honom påförda utskylder, strider bestämt mot gammal god, nedärvd svensk rättsuppfattning. I ännu mycket högre grad är detta förhållandet, när det gäller det direkta handhavandet av den kommunala hushållningen och förvaltningen av skattebetalarnas medel. Så åligger det exempelvis enligt kap. 4, § 2 av lagen om kommunalstyrelse på landet kommunalnämnden att "förvalta kommunens egendom, uppbära dess inkomster och i övrigt handhava dess drätsel". Det måste anses som en rimlig fordran på dem, åt vilka dessa uppgifter skola anförtros, att de hava det samhällsintresse och det ekonomiska oberoende, att de för egen del både vilja och kunna fullgöra de åligganden till kommu-

nen, som de äro satta att utkräva av andra. Detta gäller i lika hög grad kommunalfullmäktige på landet och stadsfullmäktige i stad, som har att besluta om utgifterna.

Då riksdagen nu står i begrepp att antaga en reviderad kommunallagstiftning, synes det, som om denna grundsats borde komma tydligt till uttryck i författningen. Under anhållan att konstitutionsutskottet vid ett tillstyrkande av motionen måtte formulera därav föranledd lagtext få vi därför hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag till lag om kommunalstyrelse på landet och till lag om kommunalstyrelse i stad, att den som häftar för honom påförda utskyl-der till kommunen eller staden, vilka förfallit till betalning under de tre sistförflutna åren, skall vara utesluten från valbarhet vid val av ordförande och vice ordförande i kommunalstämma, av kommunalfullmäktige, ledamöter och suppleanter i kommunalnämnd samt av stadsfullmäktige i stad.

Stockholm den 8 mars 1930.

A. O. Frändén.

Erik Anderson.
